

KESTÄVÄN LIIKENTEEEN KAUPUNGINOSA

KOOSTE JYPS:IN KANGAS-IDEOISTA

28.3.2011

JYVÄSKYLÄN PYÖRÄILYSEURA

- pyöräilyn yleisseura
 - toimialueena koko Keski-Suomi
- järjestää pyörälenkkejä ja -retkiä sekä pyöräilyyn liittyviä tapahtumia, kilpailuja, koulutuksia ja muuta toimintaa
- pyrkii edistämään pyöräilyolosuhteita ja pyöräilyä liikennemuotona sekä valvomaan pyöräilyn etua Keski-Suomessa
- edustettuina mm. kaupunki-, asiointi-, työmatka-, kunto-, retki-, maasto- ja maantiepyöräily sekä polkupyörätrial
- noin 150 jäsentä
- perustettu vuonna 1935
 - Suomen toiseksi vanhin pyöräily-yhdistys

SUUNNITTELUUN OSALLISTUNEET

- Teemu Tenhunen,
Kaisa Peltonen, Anne
Välipakka, Esa
Rantakangas, Antti
Poikola, Samuli Rinne,
Ville Laaksonen, Juho
Ojajärvi, Risto Ojajärvi,
Ari Häyrinen, Kauko
Saarinen ja Juha-
Pekka Kervinen

VISION YLEISET TAVOITTEET

- viihtyisä,
ydinkeskustaan
luontevasti yhdistyvä ja
ihmisläheinen
kaupunginosa
- keskittyminen erityisesti
liikenteen sujuvaan,
turvalliseen ja
ympäristöystävälliseen
järjestämiseen

KÄVELY JA PYÖRÄILY

- kävely ja pyöräily ympäristöystävällisimpiä, terveellisimpiä, tehokkaimpia ja halvimpia liikennemuotoja
- erityisesti kaupunkialueilla kävely ja pyöräily parhaat liikkumistavat
- ”kävelevä ja pyöräilevä kaupunki on elävä, viihtyisä, turvallinen, kestävä ja terveellinen” (Jan Gehl)
- muutamia esimerkkejä
 - pyöräilijän tilantarve 3 m², autoilijan 60 m² (John Whitelegg)
 - tanskalainen tutkimus (lähde: Cycling Embassy of Denmark)
 - jokainen pyöräilty kilometri tuottaa yhteiskunnalle 0,16 €/km
 - autoilu kuluttaa 0,1 €/km
 - WHO
 - jokainen uusi pyöräilyn aloittava tuottaa yhteiskunnalle 0,7 €/km

KÄVELYN JA PYÖRÄILYN EDISTÄMINEN

- kävelyn ja pyöräilyn osuutta pitää ja voidaan Suomessakin merkittävästi lisätä
- nykyään Jyväskylässä kävellään (22 %) ja pyöräillään (14 %) yhteensä 36 % matkoista
 - pitäisi tavoitella ainakin pyöräilyn kaksinkertaistamista ja kävelyn 50 %:n lisäystä
 - esim. Kööpenhaminassa ja Tukholmassa kaksinkertaistettu pyöräilyn osuus 10–15 vuodessa
- kaupunkirakenteen, väylien ja muiden ratkaisujen on mahdollistettava **nopea, helppo, sujuva ja turvallinen** kulkeminen kävellen ja pyörällä
 - kävelyn ja pyöräilyn oltava helpoimpia ja ajallisesti kilpailukykyisiä kulkutapoja
 - esim. Tukholmassa 70 % prosenttia pitää pyöräilynsä tärkeimpänä syynä nopeutta
- kävely ja pyöräily tärkeimmät ja ensimmäisenä suunniteltavat liikennemuodot

Kööpenhamina 2010 (Kuva: Kalle Vaismaa)

VISION LÄHTÖKOHTIA

- suunnitteluprioriteetit
 1. kävely ja jalankulku
 2. pyöräily
 3. bussiliikenne
 4. henkilöautoliikenne
- tavoite kävely- ja pyöräilypainotteinen liikenne
 - bussi- ja henkilöautoliikenne tukevat kävelyä ja pyöräilyä
 - määritetty rakenteella, väylillä, pysäköinnillä, reiteillä ym.
- asetettava jo etukäteen tavoite kulkumuotojakaumasta
 - vrt. esim. Kööpenhaminan uusi Nordhavnin kaupunginosa
 - vähintään 1/3 pyörällä
 - vähintään 1/3 joukkoliikenteellä
 - enintään 1/3 henkilöautolla

KESKEISET LIIKENNERATKAISUT

- (1) yhdistyy ydinkeskustaan laadukkailla kävely- ja pyöräväylillä
- (2) laadukkaat pääpyörä- ja kävelyväylät kaikkiin keskeisiin suuntiin ja alueen poikki
- (3) suora ja nopea pyöräreitti keskustasta Seppälän suuntaan Kankaan kautta, entistä junarataa hyödyntäen
- (4) auto- ja bussiliikenne sallittua yhdellä pistokadulla
- (5) ei lainkaan läpiajoautoliikennettä
- (6) tilapäinen huoltoautoliikenne sekaliikennekaduilla, jotka pääasiassa kävely- ja pyöräilykäytössä
- (7) kaikki autopysäköintiä invapaikkoja lukuun ottamatta parkkihallissa alueen laidalla
- (8) tasokkaasti järjestetty pyöräpysäköinti

KANKAAN RAKENNE

- 3 vyöhykettä
 - asuntovyöhyke Tourujoen puolella
 - työpaikkavyöhyke meluisan Vapaaherrantien / Nelostien varrella
 - luontovyöhyke Tourujoen varressa
- kiinteistöt sijoitettava siten, että niiltä helppo kulkea kävely- ja pyöräväylille
 - vrt. esim. viereinen kuva Hollannin Houtenista

KÄVELY- JA PYÖRÄVÄYLÄT

- kävely- ja pyöräväyläverkko rakentuu
 1. pääväylistä
 2. sekaliikennekaduista
 3. Kankaan keskustan kävelyalueesta
 4. Tourujoen varren kävelypolusta
- pääväylät
 - tarkoitettu vain kävelyn ja pyöräilyyn
 - kävely ja pyöräily eroteltu
 - toteutettu tasokkaasti
 - etuajo-oikeutettuja kaikissa risteyksissä, sileä asfaltti, laadukas talvihoito ym.
 - asema osoitettu mm. punaisella asfaltilla
 - keskustaan, Tourulaan, Seppälään ja Taulumäelle
 - www.jyps.info > Pyöräily > Laadukkaat pyöräväylät

KÄVELY- JA PYÖRÄVÄYLÄT, OSA 2

- sekaliikennekadut
 - tarkoitettu pääasiassa vain kävelyyhin ja pyöräilyyn
 - pyöräväylä keskellä, kävelyväylät reunoilla
 - tilapäinen auto- ja pelastusliikenne sallittua kävelyn ja pyöräilyn ehdoilla
- Kankaan keskustan kävelyalue
 - tarkoitettu erityisesti kävelyyhin ja oleskeluun

YHDISTYMINEN YDINKESKUSTAAN

- yhdistyy ydinkeskustaan tasokkaalla erotellulla kävely- ja pyöräilyväylällä sekä Ilmarisenkadun sekaliikennekadulla
 - osoitettu teemavalaistuksella
 - kulkijamäärälaskuri ja nopeusnäyttö
 - mahdollisesti uusi silta Tourujoen ylitse
 - Ailakinkadun ja Kinakujan kautta kulkeva reitti mutkitteleva ja ahdas
- keskustaan pääsee myös Kankaankadun ja Puistokadun kautta (keskustan ja Palokan välinen laatukäytävä)
- keskustaan kävellen 10 min ja pyörällä 3 min (autolla tai bussilla 15 min)

PÄÄPYÖRÄVÄYLÄ KESKUSTA–KANGAS–SEPPÄLÄ

- laadukas
pääpyöräväylä eli
laatukäytävä
keskustasta Seppälän
suuntaan Kankaan
kautta
- hyödynnetään entistä
junarataa väylän
pohjana
- aiempaa tasaisempi,
esteettömämpi ja
nopeampi reitti

PYÖRÄPYSÄKÖINTI

- järjestetty tasokkaasti
 - ei nykyisen kaltaisia ratkaisuita!
 - ei pyöriä vaurioittavia telineitä ja ahtaita parkkeja
 - kunnolliset telineet ja riittävästi tilaa
 - säilytystiloja varusteille
 - paikkoja myös peräkärryille ja lastipyörille
 - esim. Kööpenhaminassa 6 %:lla perheistä lastipyörä
- koostuu sisäparkeista (asuntokiinteistöt) ja katetuista ulkoparkeista (asunto- ja liikekiinteistöt)
- sisäparkit
 - helppo sisäänpääsy ajamalla, leveät ovet ym.
- katetut parkit
 - Suomessa ulkoparkkien oltava aina katettuja, kun tavoitellaan kaikkien säiden ympärivuotista pyöräilyä
- www.jyps.info > Pyöräily > Laadukkaat pyöräparkit

PYÖRÄPYSÄKÖINTINORMIT

- asuntokiinteistöt
 - 1,5 sisäpyöräpaikkaa / asukas
 - lisäksi katettuja ulkopaikkoja
- toimistokiinteistöt
 - 1 katettu pyöräpaikka / työntekijä
- yksi pyöräpaikka vaatii 0,5–2,25 m² riippuen järjestelyistä
 - rivien määrä, sijoittaminen suoraan tai vinoittain, 1–2 kerrosta
 - jos yhdessä kerroksessa, sijoitettu suoraan ja 2 rivin yhteinen liikuttelutila: noin 1,7 m² / pyörä

KÄVELYN JA PYÖRÄILYN PALVELUT

- polkupyörien huoltoasema
 - latauspiste sähköpyörille
 - pyörien ja varusteiden huolto- ja myyntiliike
 - pumppu- ja öljyämisasema
 - kahvila
 - pyörien vuokraus ja/tai lainaus, alueen yhteiskäyttöpyörät

BUSSILIIKENNE

- bussiliikenne
hidasvauhtista
pistomaista
huoltoliikennekatua sekä
Vapaaherrantietä ja
Ailakinkatua pitkin
- bussilla pääsee
pääsääntöisesti yhtä
lähelle kiinteistöjä kuin
henkilöautollakin
- pääbussipysäkin luona
liityntäpyöräparkki

AUTOLLA

PYÖRÄLLÄ

BUSSILLA

60 IHMISEN LIIKUTTAMISEEN TARVITTAVA TILA

HENKILÖAUTOLIIKENNE

- vain tilapäinen huoltotyyppinen henkilöautoliikenne alueella sallittua
 - muutot, kuljetukset, isojen tavaroiden jättäminen ja noutaminen
 - ei lainkaan läpiajoautoliikennettä
 - alueelle yksi pistotyyppinen katu Vapaaherrantieltä, kadun päässä voi käydä kääntymässä
 - kiinteistöille pystyy tarvittaessa huoltoajamaan sekaliikennekatuja pitkin, kävelijöitä ja pyöräilijöitä varoen
 - läpiajo kielletty myös Ailakinkadulla
- auton voi omistaa ja sitä voi käyttää, mutta omistaminen tai käyttäminen ei ole tarpeellista

AUTOJEN PYSÄKÖINTI

- kaikkien alueen autojen pysäköinti 1–2 parkkihallissa Vapaaherrantien varrella
- ei lainkaan pysäköintiä kadunvarsilla tai kiinteistöjen luona invapysäköintiä lukuun ottamatta
 - aidosti autoton alue
- autopysäköinnissä maksiminormi
 - esim. 1 autopaikka / 10 asukasta tai työntekijää kohden

LUONTO JA YMPÄRISTÖ

- Tourujoen luonnon huomiointi
 - luonto- ja puistovyöhyke joen varressa
 - hiekkapintainen kävelypolku joen varressa
- Tourujoen tuntumassa lasten polkupyöräpuisto
- kävely- ja pyörävyöhykkeiden luona istutuksia
- kävely- ja pyöräilyaiheisia ympäristötaideteoksia

MUITA IDEOITA

- kävely- ja pyöräilyaihteiset kadunnimet
- kävely ja pyöräily näkyväksi osaksi alueen imagoa

VISION MUKAINEN KANGAS?

- elävä, viihtyisä, hiljainen, turvallinen sekä ympäristö- ja lapsiystävällinen
 - ulkona miellyttävää ja virkistävää oleskella ja liikkua
 - lastenkaan ei tarvitse varoa vaarallisia autokatuja
 - töihin ja muille asioille kävellessä tai pyöräillessä saa päivittäisen annoksen terveysliikuntaa
- **Suomessa ainutlaatuinen esimerkkialue**

Kuva: Cycling Embassy of Denmark

MALLIA HOLLANNISTA JA TANSKASTA

- Hollannissa pyöräillään noin 40 % matkoista ja Tanskassa 30 %
- esimerkillisiä kaupunkeja esim. Hollannin Groningen ja Houten sekä Kööpenhamina
 - kansainvälisiä kestävän kaupunkisuunnittelun sekä kävelyn ja pyöräilyn mallikohteita
 - kaikki mukana myös TTY:n Pykälä-hankkeessa
 - Houten Hollannin halutuin asuinpaikka
 - esim. vuokra-asuntoihin 10 vuoden jono
- ks. esim.
 - pyöräilyvideoita Hollannista ja Tanskasta:
<http://www.youtube.com/user/JYPSry>
 - Pykälä-hanke: ks.
<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=121612&lan=fi>
 - Poljin-lehdessä Houtenista: http://www.poljin.fi/Poljin%205_10_ekirja.pdf

LISÄTIETOJA

- PJ Teemu Tenhunen

